

Markku Rossi kesk ym.

Talousarvioaloite määrärahan lisäämisestä valtionavustukseen kunnille peruspalvelujen järjestämiseen (59 000 000 euroa)

Eduskunnalle

Hallituksen talousarvioesityksessä vuodelle 2019 esitetään kuntien peruspalvelujen valtionosuuteen 85 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuoden 2018 varsinaisessa talousarviossa oli valtionosuuteen osoitettu määrärahaa. Valtionosuutta oli supistettu jo vuodesta 2017 vuoteen 2018 149 miljoonaa euroa. Kuntien valtionosuuden vähennykset johtuvat pääosin hallitusohjelmassa päätetyistä kuntien ja valtion kustannustenjaon tarkistuksista sekä vuonna 2015 tehdystä valtionosuusuudistuksesta. Yhteensä hallituskaudella 2016—2019 Kuntaliiton laskelman mukaan indeksijäädytyksistä johtuen peruspalvelujen valtionosuus on 243 miljoonaa euroa alemmalla tasolla kuin mitä se olisi ilman indeksikorotusten jäädyttämistä. Vuoden 2016 talousarviossa peruspalvelujen valtionosuus oli 9 miljardia euroa, kun vuoden 2019 talousarvioehdotuksessa määräraha on 8,4 miljardia euroa. Tästä määrärahasta osoitetaan vielä 30 miljoonaa euroa kuntien digitalisaation kannustinjärjestelmän rahoitukseen.

Kilpailukyky sopimuksen takia valtionosuutta vähennetään vielä kaksi kertaa 59 miljoonaa euroa ensiksi kuntien alentuneiden kustannuksen vuoksi ja toiseen kertaan valtion ja kuntien välisen kustannustenjaon tarkistuksesta johtuen. Muutosten yhteisvaikutuksesta suurin osa kunnista menettää valtionosuuksia. Lähes 20 % kunnista menettää valtionosuutta yli 100 euroa/asukas, yli 52 % kunnista menettää valtionosuutta 0—100 euroa/asukas, muutamalla kunnalla valtionosuus pienenee jopa yli 10 %. Valtionosuuden suurimpia menettäjiä ovat väestöltään pienimmät kunnat, joilla on heikoimmat mahdollisuudet sopeuttaa toimintaansa valtionosuuden vähennykseen.

Alle kolmannes kunnista hyötyy valtionosuuden muutoksista. Yli 100 euroa/asukas saavia kuntia on Kuntaliiton laskemassa vain yhdeksän, joten vähennysten kompensointi supistamalla hyödynsaajien etua ei onnistu.

Heikommassa asemassa olevien kuntien taloudellisen tilanteen heikentymisen vuoksi peruspalvelujen valtionosuutta tulee lisätä. Oikeudenmukaisin lisäys on kilpailukyky sopimuksen johdosta kahteen kertaan vähennetyin 59 miljoonan euron lisäys peruspalvelujen valtionosuuteen.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta lisää 59 000 000 euroa momentille 28.90.30 osoitettavaksi valtionosuuden lisäyksenä valtionosuuden leikkauksista eniten kärsiville kunnille.

Talousarvioaloite TAA 496/2018 vp

Helsingissä 28.9.2018

Markku Rossi kesk
Hannakaisa Heikkinen kesk
Sari Essayah kd
Pentti Oinonen sin
Markku Eestilä kok
Seppo Kääriäinen kesk
Kimmo Kivelä sin
Eero Reijonen kesk
Matti Semi vas
Krista Mikkonen vihr
Riitta Myller sd